

Laurian Jivan și Cristian Șoșron

SCURT TRATAT DESPRE UN MALTRATAT

Eu n-am mai fost la vreun proces pînă acum. Cel cu *Jolly Joker* de astăzi mă face să surid amar, gîndindu-mă ce veșnicie îmi pare că a trecut din 1985 cînd se în-
timplau faptele. Că fapte-au fost iară nu
zvonuri! Lumea teatrală le-a cunoscut
imediat, dar cea literară mai tîrziu. Nici
eu n-am fost și nu sînt lovace, iar de
răspîdit plîngerea ca „maltratat” nici
asta n-am făcut-o. Se pare c-am gre-
șit.

Toată „povestea” cu *Jolly Joker* stă așa
în ce mă privește: am fost la Festivalul
de arta comediei de la Galați unde am
văzut între altele, și acel excelent spec-
tacol al teatrului din Oradea, regizat de
Alexandru Darie. Cînd m-am întors acasă
am scris la „Flacăra” un articol despre
regizorii tineri ale căror puneri în scenă
le-am văzut în festival. După puțin timp
aveam plăcerea interdicției de semnătură
în „Flacăra” și „Teatrul” pe termen de
la șase luni la doi ani.

Privind acum înapoi, totul mi se pare
o bagatelă. Alții au făcut pușcărie sau
au murit. „Povestea” de mai sus e una
din sutele de maltratări de care lumea
noastră culturală era plină. Aflînd de la
cele două redacții că articolele mele nu
mai puteau fi publicate (în „Teatrul” in-
cepusem chiar un serial care se dezvolta
pe măsura publicării, era și-un proiect de
carte implicat aici), voiam să știu de ce
stau lucrurile așa. Locul unde se afla răs-
punsul era „sus”, pe la etajul doi al fos-

tului CCES, într-un „cabinet”. Despre lo-
matara sa știam puține lucruri. Unul era
esențial, dacă nu două: primul — că avea
în viză tot teatrul românesc; al doilea
— că atunci cînd se anunța venirea ei
în teatru, la o premieră, cei de acolo nu
știau dacă să fie înspăimîntați că vine
trează sau altminteri (cum putea deveni
dacă venea în prima fază). Ei, birle! Ta-
mara Maria Dobrin era însă temută. Nu
pentru lipsa ei de pricepere, ci pentru veș-
nicia ei.

Am intrat, după ce-am solicitat cu răș-
pekt o audiență la dînsa, ca să încerc maria
cu degetul.

Am fost întrebat dacă eu am scris
ce-am scris. Am zis că da.

Am fost întrebat dacă am văzut spec-
tacolul. Am zis că da.

Ea a zis că nu. Eu i-am zis că nu
l-a văzut ea.

Ea mi-a zis că să fiu atent la ce vorbesc
și cu cine vorbesc.

Eu am zis că da.

Ea mi-a zis că ăla era un spectacol
interzis. Eu i-am zis că nu.

Ea mi-a zis că bă da. Eu i-am zis că
dacă l-am văzut înseamnă că nu.

Ea mi-a zis că interesele cui le servesc
eu. Eu i-am zis că nu servesc.

Ea mi-a zis că de ce fac eu parte din
ăia și nu din ăștia care au văzut, dar
„n-au văzut” spectacolul. Că de ce țin
partea criticii estetizante sprijinită de
„Europa liberă”. Eu i-am zis că adicăteia

cum estetizante.

Ea mi-a zis că să nu fac pe pros-
tul. Eu i-am zis că nu.

Ea mi-a zis că nu înțeleg. Eu i-am zis
că da. Că dacă era ceva de „înțeles” de
ce a interzis conferința de presă de la Fe-
stival ca să știu și eu „indicațiile”.

Ea mi-a zis că nu. Eu i-am zis că da
(cu argumente).

Ea mi-a zis că pedeapsa asta e.
„Nu-ți ridic anatema șase luni de zile și
dacă văd că nu-ți revii, o prelungesc”.
Eu i-am zis că la biserică...

Ea mi-a zis că să fiu atent! Eu i-am
zis bună ziua.

Anul 1985 a fost un an bun. *Jolly Joker*
fusesse prevestit, de fapt, de *Operațiunea
Oradea* (decembrie 1984) care l-a stîrnit
pe Everac și l-a asmuțit asupra acelorași
tineri regizori. Scrisesem atunci un articol
pe care stimulul îl ferfenițise, în repli-
că, în presă. I-am răspuns, intrînd în vi-
zor.

De atunci am avut parte numai de bine
de la direcția teatrelor unde „Cartelul”
specialiștilor în teatru pune la lăpădă pe șpal-
turile subsemnatului (din alte publica-
ții, dar și de la a doua carte — asta și
la recomandarea călduroasă a tovarășu-
lui Dulea, cunoscut nouă) ca pe ouăle
microscopice. Au încercat adesea să le
clocească. Dar n-a ieșit nici un papă-
gal. Păcat de-atîta efort!

MARIAN POPESCU

